

Cindy Sherman Moje fotografije

Rođena 1954. u Glen Ridgeu, New Jersey, USA, živi u New Yorku. Školovala se na State University College u Buffalu i diplomirala fotografiju 1976. Izlaže od 1976, između ostalog sudjeluje i na Bijenalu u Veneciji. Publikacije: »Cindy Sherman: Photographs«, Huston 1980; J. Ristorcelli and P. Pouvreau: »Les Autoportraits de Cindy Sherman«, Cahiers du Cinema, Paris 1982; »Cindy Sherman«, München 1982.

Tekst koji slijedi njezino je predavanje, popraćeno slajdovima, održano na 5. simpoziju o fotografiji u Forum Stadtparku u Grazu, u sklopu Štarske jeseni 1983.

Preveden je integralni tekst štampan u časopisu za fotografiju Camera Austria 15/16, 1984, inače tematski posvećen tom simpoziju.

Za vrijeme predavanja pokazivat ću slajdove.

Ovaj (1) je prva fotografija u crno-bijeloj seriji koju sam započela 1977. godine. Sve fotografije koje slijede poredane su kronološki, sve do 1980.

Prvih otprilike šest fotografija radene su kao eksperiment. Nisam bila sigurna kamo će me odvesti ti radovi, no nešto prije toga vidjela sam reklamne fotografije za neke stare filmove i zapravo nisam znala jesu li one bile uzete iz filmova ili su ih posebno inscenirali za časopise. Htjela sam ponovo postići takav izgled fotografije inscenirajući radnju samo za nju. Ipak više me zanimala sama slika, i namjerno bih radila fotografije malo tamnije ili izvan fokusa, neki put jako kontrastne, podeksponirane ili preeksponirane, jer sam željela dobiti onu jeftinu kvalitetu kakva se slaže s tom vrstom fotografija na koje možete naletjeti.

Uvijek sam se služila samom sobom na fotografijama jer mi je to bilo najkomotnije. Sve osim eksterijera sama sam i snimila i bila model. Namjerno sam se toliko transformirala da to bude vidljivo jer što sam ja na fotografijama ipak je sekundarno.

U to sam vrijeme radila i neke fotografije same sebe s muškarcima, ali ih nisam uvrstila u ove slajdove jer se time nisam bavila kao cjelinom. Bilo mi je preteško naći mušku odjeću i opremu i postaviti se u odnos prema iskustvima mladog čovjeka koji odrasta, tako da je zapravo osnovno u tim radovima bilo sagledavanje odnosa prema modelima koji glume i stereotipima s kojima sam se sretala.

Uvijek sam radila ondje gdje živim. Tako sam iskorištavala svaki komad namještaja i svaku sitnicu koju bih pronašla u svom stanu pokušavajući nanovo aranžirati isti prostor ili iste prostore da svaki put izgledaju drukčije. No to ograničuje, pa ako se ne selim, ne tragam, počinjem se baviti nečim drugim. Negdje oko 1979. javio mi se osjećaj frustriranosti pri takvom radu.

Ova serija ovdje – otprilike narednih deset fotografija – snimljena je na putu, kada sam otišla u posjetu svojim roditeljima na zapad, u Arizonu, u Sjedinjenim Državama. A osim nekoliko fotografija u enterijeru, sve je snimio moj otac, iako sam ja postavljala kameru na stativ a on bi samo pritisnuo okidač. (2)

Ovo je posljednja serija radova u crno-bijeloj tehnici 1980 (3); u tom trenutku shvatila sam da sam počela raditi slične fotografije i da su se karakteri počeli ponavljati. Nakon te godine više nisam mogla raditi ni

Cindy Sherman:
Untitled Film Still No. 54, 1980

67

Cindy Sherman:
Untitled Film No. 66, 1980

u crno-bijeloj tehnici, ni u tom formatu, niti više hodati po izabranim lokacijama. Bilo mi je dosta nošenja torbe ulicom i presvlačenja po stubištima gdje su ljudi mislili da sam luda.

Ovo je bio prvi pokušaj s kolorom. Sve su te fotografije snimljene u atelijeru, a iza mene je bio postavljen projektor s dijazozitivima. Takav je rad za mene predstavljao tehnički problem, jer nisam zapravo imala odgovarajuću opremu. Nisam uspijevala izbalansirati svjetlo koje je bilo upereno na mene sa svjetlom što je izlazilo iz projektor. Zbog toga sam morala raditi na krupnijim planovima da bih izbjegla efekt koji možete primijetiti na ovoj slici (4) gdje su krajevi nešto tamniji, jer svjetlo iz projektor jednostavno nije bilo dovoljno. Na ovakvoj uda-

ljenosti i ovakvim načinom osvjetljenja, kad sam fokusirala na figuru, drugi plan bio bi potpuno izgubljen, i obratno, tako da sam u mnogim slučajevima fokusirala na neku međutočku pa su i prvi i drugi plan bili jednako izvan fokusa.

Otprilike godinu dana kasnije započela sam novu seriju (5) koja je u početku bila prijedlog za srednje stranice časopisa Art Forum, projekt koji nikada nije realiziran, ali koji je inspirirao ova djela, jer sam rezala slike mnogo dramatičnije kako bi stale na zadani format. Žene koje sam portretirala imale su na osobu što bi otvorila srednje stranice djelovati tako da se ona počne osjećati nelagodno – što je promišljanje o tipičnim vrstama reakcija pri gledanju duplerica.

Cindy Sherman:
Untitled No. 91, 1981

Cindy Sherman:
Untitled No. 102, 1981

Svjetlo je također postalo izuzetno značajno u ovoj seriji jer sam bila zainteresiranija za intenzitet boja. U to vrijeme imala sam skućeni prostor za rad, i to je također jedan od razloga što sam zumirala na figuru. No da bih sugerirala drukčije vrste prostora, eksterijera ili enterijera, eksperimentirala sam sa svjetlom radi postizanja drugih vrsta ugodaja. Ovo je finalna verzija koju sam postigla i za koju sam mislila da je najuspješnija u cijelom projektu (6). Razlika koju sam počela uočavati između prijašnjih radova i ovih ovdje jest da horizontalni oblik unaprijed implicira kako bi figura morala ležati na krevetu ili na podu, kako je ona zapravo vrlo podatna i pasivna i nosi naboj seksualnosti ženske figure. Odlučila sam tada da naredna serija budu vertikalne fotografije kako bih pokazala jači, smjeliji, agresivniji dio karaktera, koji je čak manje ženstven, možda čak bliži muškom karakteru. (7)

Također sam prestala upotrebljavati perike, šminku, pa čak i kostime. Prethodne četiri fotografije (8) koje sam pokazala sačinjavale su seriju bez šminke i perike. Htjela sam vidjeti može li me samo osvijetljenje učiniti različitim i je li ono dovoljno da stvori drukčiju osobnost. Tu ideju pokušala sam slijediti i u idućoj seriji fotografija.

Ovo je posljednja serija koju sam napravila (9). Fotografije su zapravo načinjene za oglase u časopisima, a upotrijebljena je odjeća dizajnera. Pogodba je bila da ja uzmem odjeću i načinim s njom što god hoću. Tako sam se pokušala našaliti s tom odjećom, jer mi se činilo smiješnim da bi itko mogao nositi neke od tih stvari koje su mene prvenstveno zabavljale.

Cindy Sherman:
Untitled No. 112, 1982

Ovo je najsmješniji kostim (10). – Nisam mogla zamisliti da netko to kupi i nosi na sebi. To je bio jedan veliki korzet, u tom se nikako nije moglo sjesti...

Ta će odjeća narasti na otprilike istu veličinu u kojoj je ovdje sada projicirana.

To je bilo sve.

Ima li pitanja?

– Zanima me polazete li veće značenje na teatarsku predstavu ili teatarsko dostignuće nego na same fotografije?

Cindy Sherman: Uživam što sama glumim dok radim više nego sada kad gledam to na zidu, no to je privatno iskustvo, koje ne volim dijeliti s drugim ljudima. Zato ne radim performanse.

– Kako sam ja razumio vaše predavanje, čini se da vama nije toliko važno glumite li sami ili to čini model. Ja mislim, nakon što sam vidio vaše fotografije, da je vrlo važno to što ste vi sami subjekt fotografije, što ste ispred i iza kamere – htjeli vi biti zvijezda fotografije ili ne. Odjednom mi je pala na pamet Mae West!

Cindy Sherman: To je ono što vi mislite. Meni to nije važno. Vjerojatno nije teško primijetiti da ima mnogo sličnih karaktera i da bi svi oni mogli biti jedna osoba. No to nije moja namjera – sigurna sam da je to jedan od poraza koji se događaju pri poslu.

Cindy Sherman:
Untitled No. 97, 1982

Cindy Sherman:
1983

69

Cindy Sherman:
1983

